

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา การใช้หลักกรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนพดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ F (F-test)
SS	แทน	ผลรวมของค่าส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
Sig	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2. วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รายด้านและจำแนกเป็นรายชื่อ จำนวน 6 หลัก ได้แก่

2.1 หลักนิติธรรม

2.2 หลักคุณธรรม

2.3 หลักความโปร่งใส

2.4 หลักความมีส่วนร่วม

2.5 หลักความรับผิดชอบ

2.6 หลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามห้องเรียน และระดับชั้นการเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป			จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ห้องเรียน				
1.1 ห้องเรียนพิเศษ			70	19.23
1.2 ห้องเรียนธรรมดา			294	80.77
รวม			364	100.00
2. ระดับชั้นการเรียน	ห้องเรียนพิเศษ	ห้องเรียนธรรมดา	รวม	ร้อยละ
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	21	54	75	20.60
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	20	53	73	20.05
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	47	54	14.84
2.4 มัธยมศึกษาปีที่ 4	8	51	59	16.21
2.5 มัธยมศึกษาปีที่ 5	7	47	54	14.84
2.6 มัธยมศึกษาปีที่ 6	7	42	49	13.46
รวม	70	294	364	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 364 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เรียนอยู่ห้องเรียนธรรมดา จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 80.77 เรียนอยู่ห้องเรียนพิเศษ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 และส่วนใหญ่เรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 รองลงมาเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.05 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.21 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84 และอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.46 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียน
ผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1. วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ
ดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและ
จำแนกเป็นรายด้าน

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. หลักนิติธรรม	3.45	0.36	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.42	0.38	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส	3.42	0.36	ปานกลาง
4. หลักความมีส่วนร่วม	3.36	0.35	ปานกลาง
5. หลักความรับผิดชอบ	3.38	0.44	ปานกลาง
6. หลักความคุ้มค่า	3.47	0.35	ปานกลาง
รวม	3.42	0.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็น
รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ หลักความ
คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.47$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.45$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.42$) หลักความ โปร่งใส
($\bar{X} = 3.42$) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.38$) และหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รายด้านและจำแนกเป็นรายชื่อ จำนวน 6 หลัก ได้แก่

2.1 หลักนิติธรรม

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักนิติธรรม

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. โรงเรียนเปิดเผยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบ อยู่เสมอ	3.39	0.58	ปานกลาง
2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ได้อย่างอิสระ	3.51	0.53	มาก
3. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนมีความชัดเจน เป็นไปได้ สูงในทางปฏิบัติ	3.48	0.56	ปานกลาง
4. โรงเรียนใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นธรรม	3.44	0.58	ปานกลาง
5. มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่นักเรียนทุกคนยอมรับ	3.43	0.56	ปานกลาง
รวม	3.45	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ได้อย่างอิสระ ($\bar{X}=3.51$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนมีความชัดเจน เป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ ($\bar{X}=3.48$) โรงเรียนใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}=3.44$) มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่นักเรียนทุกคนยอมรับ ($\bar{X}=3.43$) และ โรงเรียนเปิดเผยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.39$) ตามลำดับ

2.2 หลักคุณธรรม

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ
ดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักคุณธรรม

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมจริยธรรม	3.36	0.58	ปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณธรรมเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่	3.45	0.58	ปานกลาง
3. ให้ความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน	3.45	0.58	ปานกลาง
4. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วยความเป็นธรรม	3.42	0.58	ปานกลาง
5. จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน	3.42	0.57	ปานกลาง
รวม	3.42	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ
ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณธรรมเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 3.45$) ให้ความยุติธรรมกับ
นักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 3.45$) รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วยความเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.42$)
จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน ($\bar{X} = 3.42$) และส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนา
ตนเองตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ

2.3 หลักความโปร่งใส

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน
ของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักความโปร่งใส

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. นักเรียนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทาง โรงเรียนเป็นประจำ	3.33	0.56	ปานกลาง
2. มีการจัด โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน	3.47	0.56	ปานกลาง
3. มีข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เปิดเผยได้	3.45	0.55	ปานกลาง
4. มีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้แสดงต่อสาธารณะ	3.43	0.57	ปานกลาง
5. มีการเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะตลอด เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น	3.42	0.57	ปานกลาง
รวม	3.42	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปน้อย คือมีการจัด โครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.47$) มีข้อมูลสารสนเทศ
อย่างเป็นระบบ เปิดเผยได้ ($\bar{X} = 3.45$) มีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้แสดงต่อสาธารณะ
($\bar{X} = 3.43$) มีการเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะตลอด เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์
เป็นต้น ($\bar{X} = 3.42$) และนักเรียนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางโรงเรียนเป็น
ประจำ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ

2.4 หลักความมีส่วนร่วม

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน
ของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักความมีส่วนร่วม
(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของนักเรียน	3.32	0.59	ปานกลาง
2. ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน	3.14	0.71	ปานกลาง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จัดการทำงานเป็นทีม	3.38	0.61	ปานกลาง
4. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	3.51	0.56	มาก
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ของโรงเรียน	3.47	0.58	ปานกลาง
รวม	3.36	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.36$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วน
ร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 3.51$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของ
โรงเรียน ($\bar{X} = 3.47$) ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จัดการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.38$) เห็นความสำคัญ
ของการมีส่วนร่วมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.32$) และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน
($\bar{X} = 3.14$) ตามลำดับ

2.5 หลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน
ของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักความรับผิดชอบ

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้	3.39	0.64	ปานกลาง
2. โรงเรียนรับผิดชอบต่อผลกระทบที่จากการบริหารงาน	3.35	0.61	ปานกลาง
3. โรงเรียนเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอยู่เสมอ	3.42	0.58	ปานกลาง
4. ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	3.39	0.61	ปานกลาง
5. มีการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	3.35	0.62	ปานกลาง
รวม	3.38	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.38$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปน้อย คือ โรงเรียนเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.42$) ผู้บริหาร
โรงเรียนดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.39$) ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งมั่นในการปฏิบัติ
หน้าที่อย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 3.39$) โรงเรียนรับผิดชอบต่อผลกระทบที่จากการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.35$)
และมีการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

2.6 หลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม หลักความคุ้มค่า (n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ของโรงเรียนผดุงนารี	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. โรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด	3.54	0.58	มาก
2. จำนวนครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนมีความเหมาะสมดี	3.45	0.53	ปานกลาง
3. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย	3.48	0.54	ปานกลาง
4. ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	3.46	0.54	ปานกลาง
5. ให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของ โรงเรียนในการจัดกิจกรรม	3.41	0.55	ปานกลาง
รวม	3.47	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ โรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด ($\bar{X} = 3.54$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.48$) ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ($\bar{X} = 3.46$) จำนวนครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนมีความเหมาะสมดี ($\bar{X} = 3.45$) และให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนก
 ตามห้องเรียน และระดับชั้นการเรียน

1. เปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลใน
 การดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามห้องเรียน
 ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ
 ดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม
 ห้องเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

(n=364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ ดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี	ห้องเรียน				t	sig
	พิเศษ (n=70)		ธรรมดา (n=294)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	3.46	0.34	3.45	0.37	0.33	.740
2. หลักคุณธรรม	3.44	0.36	3.40	0.39	1.20	.233
3. หลักความโปร่งใส	3.45	0.34	3.39	0.38	1.47	.143
4. หลักความมีส่วนร่วม	3.39	0.34	3.35	0.36	1.09	.275
5. หลักความรับผิดชอบ	3.44	0.43	3.33	0.44	2.30	.022*
6. หลักความคุ้มค่า	3.48	0.33	3.45	0.37	2.30	.499
รวม	3.44	0.27	3.39	0.30	1.58	.114

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนก
 ตามห้องเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน
 ของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียน

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียน (n = 364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี	ระดับชั้นการเรียน																	
	มัธยมศึกษาปีที่ 1 (n=75)			ระดับความคิดเห็น			มัธยมศึกษาปีที่ 2 (n=73)			ระดับความคิดเห็น			มัธยมศึกษาปีที่ 3 (n=61)			ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความถี่	\bar{X}	S.D.	ความถี่	\bar{X}	S.D.	ความถี่	\bar{X}	S.D.	ความถี่	\bar{X}	S.D.	ความถี่			
1. หลักนิติธรรม	3.45	0.43	ปานกลาง	3.45	0.31	ปานกลาง	3.42	0.44	ปานกลาง	3.42	0.44	ปานกลาง	3.42	0.44	ปานกลาง			
2. หลักคุณธรรม	3.40	0.45	ปานกลาง	3.35	0.37	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง			
3. หลักความโปร่งใส	3.41	0.39	ปานกลาง	3.35	0.37	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง	3.40	0.45	ปานกลาง			
4. หลักความมีส่วนร่วม	3.34	0.39	ปานกลาง	3.33	0.33	ปานกลาง	3.29	0.39	ปานกลาง	3.29	0.39	ปานกลาง	3.29	0.39	ปานกลาง			
5. หลักความรับผิดชอบ	3.44	0.46	ปานกลาง	3.33	0.40	ปานกลาง	3.43	0.46	ปานกลาง	3.43	0.46	ปานกลาง	3.43	0.46	ปานกลาง			
6. หลักความคุ้มค่า	3.46	0.38	ปานกลาง	3.41	0.36	ปานกลาง	3.39	0.41	ปานกลาง	3.39	0.41	ปานกลาง	3.39	0.41	ปานกลาง			
รวม	3.45	0.36	ปานกลาง	3.42	0.38	ปานกลาง	3.42	0.36	ปานกลาง	3.42	0.36	ปานกลาง	3.42	0.36	ปานกลาง			

การใช้ทัศนคติบทบาทในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี	ระดับชั้นการเรียน										
	มัธยมศึกษาปีที่ 4 (n=52)		ระดับ ความคิดเห็น		มัธยมศึกษาปีที่ 5 (n=54)		ระดับ ความคิดเห็น		มัธยมศึกษาปีที่ 6 (n=49)		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.	
1. หลักนิติธรรม	3.42	0.32	ปานกลาง		3.48	0.29	ปานกลาง		3.50	0.29	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.42	0.32	ปานกลาง		3.48	0.29	ปานกลาง		3.50	0.29	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส	3.42	0.32	ปานกลาง		3.48	0.29	ปานกลาง		3.50	0.29	ปานกลาง
4. หลักความมีส่วนร่วม	3.35	0.36	ปานกลาง		3.46	0.27	ปานกลาง		3.45	0.27	ปานกลาง
5. หลักความรับผิดชอบ	3.32	0.42	ปานกลาง		3.39	0.45	ปานกลาง		3.35	0.45	ปานกลาง
6. หลักความคุ้มค่า	3.44	0.36	ปานกลาง		3.56	0.24	มาก		3.58	0.24	มาก
รวม	3.36	0.35	ปานกลาง		3.38	0.44	ปานกลาง		3.47	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียน ดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.46$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.45$) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.44$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.41$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.40$) และหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.45$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.41$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.35$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.35$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.33$) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.43$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.42$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.40$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.40$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.39$) และหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.44$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.42$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.42$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.42$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.35$) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อจำแนก

เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.56$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.48$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.48$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.48$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.46$) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.58$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.50$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.50$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.50$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.45$) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียน โดยรวมและรายด้าน

(n = 364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.28	5.00	0.06	0.44	.82
	ภายในกลุ่ม	46.44	358.00	0.13		
	รวม	46.73	363.00			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.90	5.00	0.18	1.26	.28
	ภายในกลุ่ม	50.89	358.00	0.14		
	รวม	51.79	363.00			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	0.88	5.00	0.18	1.36	.24
	ภายในกลุ่ม	46.45	358.00	0.13		
	รวม	47.33	363.00			
4. หลักความมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	1.42	5.00	0.28	2.38	.04*
	ภายในกลุ่ม	42.66	358.00	0.12		
	รวม	44.08	363.00			

การใช้หลักกรรมภิบาล ในการดำเนินงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
5. หลักความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.76	5.00	0.15	0.79	.56
	ภายในกลุ่ม	69.53	358.00	0.19		
	รวม	70.29	363.00			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.77	5.00	0.35	2.96	.01*
	ภายในกลุ่ม	42.81	358.00	0.12		
	รวม	44.58	363.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.61	5.00	0.12	1.48	.20
	ภายในกลุ่ม	29.42	358.00	0.08		
	รวม	30.03	363.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักกรรมภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่ ดังตารางที่ 13-14

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียนรู้ ด้านหลักความมีส่วนร่วม (n = 364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน	ระดับชั้นการเรียนรู้	ระดับชั้นการเรียนรู้					
		ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
	\bar{X}	3.34	3.33	3.29	3.35	3.46	3.45
ม.1	3.44	-	.899	.426	.775	.040*	.066
ม.2	3.33			.502	.689	.031*	0.052
ม.3	3.43				.317	.007*	.013*
ม.4	3.32					.105	.150
ม.5	3.39						.884
ม.6	3.45						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียนรู้ ด้านหลักความมีส่วนร่วม พบว่า

- คู่ที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- คู่ที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- คู่ที่ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ โรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียนรู้ ด้านหลักความคุ้มค่า

(n = 364)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน	ระดับชั้นการเรียนรู้	ระดับชั้นการเรียนรู้					
		ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
	\bar{X}	3.46	3.41	3.39	3.44	3.56	3.58
ม.1	3.46	-	.457	.247	.779	.084	.052
ม.2	3.41			.655	.693	.017*	.010*
ม.3	3.39				.430	.007*	.004*
ม.4	3.44					.065	.041*
ม.5	3.56						.808
ม.6	3.58						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับชั้นการเรียนรู้ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า

คู่ที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6

คู่ที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6

คู่ที่ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี แตกต่างกับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิจัยการใช้หลักสูตรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.21 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนความถี่ข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านหลักนิติธรรม	
1.1 ควรแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางโรงเรียนให้ทันสมัย	49
1.2 ควรนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมาใช้อย่างจริงจัง	24
2. ด้านหลักคุณธรรม	
2.1 ผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการบริหารงาน และควรใช้หลักศาสนาмаใช้ใน การปฏิบัติ	40
2.2 ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน	31
2.3 ผู้บริหารควรรู้จักควบคุมอารมณ์ และควรให้ความเมตตาต่อลูกศิษย์	19
3. ด้านหลักความโปร่งใส	
3.1 ควรโอกาสให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของทางโรงเรียน เป็นประจำ	46
3.2 ควรเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสายของทางโรงเรียน เป็นต้น	34
4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม	
4.1 ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย	39
4.2 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน	16
5. หลักความรับผิดชอบ	
5.1 ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่	29
5.2 ผู้บริหารควรเอาใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการบริหาร	27

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
6. หลักความคุ้มค่า	
6.1 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน	35
6.2 ควรกำกับและติดตามการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง	30
6.3 ควรมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	24

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านหลักนิติธรรม เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ควรแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางโรงเรียนให้ทันสมัย และควรนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมาใช้ อย่างจริงจัง

2. ด้านหลักคุณธรรม เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการบริหารงาน และควรใช้หลักศาสนา มาใช้ในการปฏิบัติ ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน และผู้บริหารควรรู้จักควบคุมอารมณ์ และควรให้ความเมตตาต่อลูกศิษย์

3. ด้านหลักความโปร่งใส เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ควรโอกาสให้นักเรียน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของทางโรงเรียนเป็นประจำ และควรเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เสี่ยงตามสายของทางโรงเรียน เป็นต้น

4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วม แสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน

5. หลักความรับผิดชอบ เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และผู้บริหารควรเอาใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการบริหาร

6. หลักความคุ้มค่า เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน ควรกำกับและติดตามการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง และควรมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ตอนที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของ
โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 6 คน มีประเด็น
ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 ด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักนิติธรรม มีแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนควรใช้ข้อบังคับ หรือ
ระเบียบอย่างเป็นทางการ มีการเปิดเผยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบอยู่เสมอ ควรเปิด
โอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นต่อการนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนมาใช้
ควรให้นักเรียนทุกคนยอมรับ ควรออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้มีความชัดเจน และ
เป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นทางการ ไม่เลือกปฏิบัติ
ว่าเป็นชายหรือหญิง เป็นนักเรียนชั้นไหน ไม่ควรเลือกปฏิบัติ และที่สำคัญกฎ ระเบียบ
ข้อบังคับต้องให้นักเรียนทุกคนยอมรับด้วย...”

(เด็กชายวัชระ ศรีอุ้น. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16. 16 สิงหาคม 2555
: สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดเผยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบอยู่เสมอ
นอกจากจะมีการติดประกาศตามบอร์ดต่างแล้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของทาง
โรงเรียนอย่างต่อเนื่องด้วย...”

(เด็กหญิงธิดารัตน์ ทักษิ. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6. 16 สิงหาคม
2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นต่อการนำ
กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนมาใช้ และควรให้นักเรียนทุกคนยอมรับในกฎ ระเบียบ
นั้นด้วย...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5. 16 สิงหาคม
2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้มีความชัดเจน
และเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ...”

(นางสาวรัตนพร หาวิรส. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10. 20 สิงหาคม
2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรใช้ข้อบังคับ กฎ หรือระเบียบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติเฉพาะนักเรียนบางกลุ่มเท่านั้น...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9. 20 สิงหาคม 2555 :

สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรให้นักเรียนทุกคนยอมรับในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และต้องมีความชัดเจน และเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6. 20 สิงหาคม 2555 :

สัมภาษณ์)

5.2 ด้านหลักคุณธรรม

ด้านหลักคุณธรรม มีแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เช่น พานักเรียนเข้าฟังบรรยายธรรมตามวัดต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณธรรมปฏิบัติตนให้มีความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติกับนักเรียนบางกลุ่ม และควรให้คำชี้แนะกับนักเรียนอย่างเป็นธรรม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เช่น พานักเรียนเข้าฟังบรรยายธรรมตามวัดต่าง ๆ บ้าง...”

(เด็กชายวัชรระ ศรีอ่อน. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16. 16 สิงหาคม 2555

: สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณธรรม ปฏิบัติตนให้มีความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน...”

(เด็กหญิงธิดารัตน์ ทักษิ. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6. 16 สิงหาคม

2555 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติกับนักเรียนบางกลุ่ม ควรให้คำชี้แนะอย่างเป็นธรรมกับนักเรียนทุกคน...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5. 16 สิงหาคม

2555 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารโรงเรียนควรรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วยความเป็นธรรมชาติ ไม่น้อมเอียงไปตามความคิดของตนเอง ต้องให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความคิดด้วย...”

(นางสาวรัตนพร หาวีรส. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมแก่ครูและนักเรียน เช่น การเข้าวัดฟังธรรม อย่างต่อเนื่อง...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรให้ความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างความเป็นธรรมชาติด้วย...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

5.3 ด้านหลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส มีแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นประจำ และควรเพิ่มช่องทางการรับข่าวสารเพิ่ม เช่น ให้อาจารย์ประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทราบ ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และติดประกาศหน้าห้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถติดต่อประสานงานได้ง่าย และสะดวก ควรจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ง่ายและสะดวกต่อการสืบค้น และเปิดเผยข้อมูลให้นักเรียนทราบ และควรเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศต่อสาธารณะ เพื่อความโปร่งใสในการบริหารงานของทางโรงเรียน เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางโรงเรียนเป็นประจำ และควรเพิ่มช่องทางการรับข่าวสารเพิ่ม เช่น ให้อาจารย์ประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทราบ...”

(เด็กชายวัชระ ศรีอุ้น. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16. 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และติดประกาศหน้าห้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถติดต่อประสานงานได้ง่าย และสะดวก ...”

(เด็กหญิงธิดารัตน์ ทักษี. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6. 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ง่ายและสะดวกต่อการสืบค้น และเปิดเผยข้อมูลให้นักเรียนทราบ...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5, 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศต่อสาธารณะ เพื่อความโปร่งใสในการบริหารงานของทางโรงเรียน...”

(นางสาวรัตนาพร หาวิรส, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10, 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9, 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดเผยโครงสร้างการบริหารงานไว้อย่างชัดเจน เช่น ติดประกาศไว้หน้าห้องให้ผู้มาติดต่อได้ทราบ และสามารถติดต่อประสานงานได้ง่าย และสะดวก...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6, 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

5.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม

ด้านหลักความมีส่วนร่วม มีแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาาร่วมกัน ควรให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนควบคุมการดำเนินงานของทางโรงเรียน ควรให้ความสำคัญรวมถึงตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาาร่วมกัน...”

(เด็กชายวัชระ ศรีอ่อน, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16, 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนควบคุมการดำเนินงานของทางโรงเรียน ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นการสื่อสารสองทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับนักเรียน...”

(เด็กหญิงธิดารัตน์ ทักยี. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6. 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรให้ความสำคัญรวมถึงตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน และทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ร่วมกันตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ร่วมกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5. 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น...”

(นางสาวรัตนพร หาวิรส. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างครูกับนักเรียน ในขณะเดียวกันจะก่อให้เกิดกระบวนการติดตามตรวจสอบนโยบายของทางโรงเรียนด้วย...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง กับกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงานของโรงเรียน...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

5.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความรับผิดชอบ มีแนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอยู่เสมอ ให้คำแนะนำ สร้างความคุ้นเคย ให้นักเรียนกล้าที่จะพูดคุย และเพื่อจะได้ร่วมกันหาทางออกร่วมกัน โรงเรียนควรมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้การบริหารงานของทางโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียน

ควรดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของทางโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชน และผู้บริหาร โรงเรียน โรงเรียน จะต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงาน เพื่อแสดงออกถึงความจริงใจต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกครั้ง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอยู่เสมอ ให้ คำแนะนำ สร้างความคุ้นเคย ให้นักเรียนกล้าที่จะพูดคุย และเพื่อจะได้ร่วมกันหาทางออก ร่วมกัน...”

(เด็กชายวัชรระ ศรีอ่อน. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16. 16 สิงหาคม 2555

: สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหาร โรงเรียนควรมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้การ บริหารงานของทาง โรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ...”

(เด็กหญิงชิตารัตน์ ทักมีย์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6. 16 สิงหาคม

2555 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหาร โรงเรียนควรดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีการ พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของทางโรงเรียนให้ เป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชน...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5. 16 สิงหาคม

2555 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหาร โรงเรียนควรดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ และทาง โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงาน เพื่อแสดงออกถึงความจริงใจ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกครั้ง...”

(นางสาวรัตนาพร หาวีรส. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10. 20 สิงหาคม

2555 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหาร โรงเรียนควรดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ มุ่งมั่นในการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และควรมีการพัฒนากการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้ารับการศึกษาอบรมและศึกษาดูงาน เป็นต้น...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9. 20 สิงหาคม 2555 :

สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรมีการพัฒนาด้านการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง คณะผู้บริหารควรมีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เช่น ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6, 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

5.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า มีแนวทางการพัฒนา คือ ทางโรงเรียนควรจัดจำนวนครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพื่อจะได้ดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ควรจัดหาที่จัดเก็บให้ห่างจากสถานที่ที่นักเรียนใช้ในการจัดกิจกรรม ควรใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสมเป็นไปตามท้องตลาด และควรให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการใช้อาคาร สถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ทางโรงเรียนควรจัดจำนวนครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพื่อจะได้ดูแลนักเรียน ได้ทั่วถึง ...”

(เด็กชายวัชร ศรีอ่อน, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/16, 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ควรจัดหาที่จัดเก็บให้ห่างจากสถานที่ที่นักเรียนใช้ในการจัดกิจกรรม...”

(เด็กหญิงชิตารัตน์ ทักยี, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6, 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสมเป็นไปตามท้องตลาด...”

(นางสาวพรชิตา เพชรแก้ว, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5, 16 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ คืออยู่เสมอ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับทั้งนักเรียน ครู และบุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการกับทางโรงเรียน...”

(นางสาวรัตนพร หาวิรส. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการใช้อาคาร สถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า...”

(นายคณิน วงศ์พิมพ์. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

“...ทางโรงเรียนควรจัดภูมิทัศน์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย รวมถึงควรมีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้อยู่เสมอ...”

(นายกิตติพงษ์ ปัดทุม. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6. 20 สิงหาคม 2555 : สัมภาษณ์)

จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลและบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียน ผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม โรงเรียนควรแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางโรงเรียนให้ทันสมัย และควรนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมาใช้อย่างจริงจัง ควรใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นทางการ มีการเปิดเผยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบอยู่เสมอ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นต่อการนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนมาใช้ ควรให้นักเรียนทุกคนยอมรับ ควรออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้มีความชัดเจน และเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ

ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการบริหารงาน และควรใช้หลักศาสนาใช้ในการปฏิบัติ ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน และผู้บริหารควรรู้จักควบคุมอารมณ์ และควรให้ความเมตตาต่อลูกศิษย์ ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เช่น พานักเรียนเข้าฟังบรรยายธรรมตามวัดต่าง ๆ

หลักความโปร่งใส โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางโรงเรียนเป็นประจำ และควรเปิดเผยผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสายของทางโรงเรียน ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และตีประกาศหน้าห้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถติดต่อประสานงานได้ง่าย และสะดวก ควรจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ง่ายและสะดวกต่อการสืบค้น

ด้านหลักความมีส่วนร่วม โรงเรียนควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ร่วมกัน ควรให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนควบคุมการดำเนินงานของทางโรงเรียน ควรให้ความสำคัญรวมถึงตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ด้านหลักความรับผิดชอบ โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และผู้บริหารควรเอาใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการบริหาร ควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอยู่เสมอ ให้คำแนะนำ สร้างความคุ้นเคย ให้นักเรียนกล้าที่จะพูดคุย และเพื่อจะได้ร่วมกันหาทางออกร่วมกัน โรงเรียนควรมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้การบริหารงานของทางโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพของทางโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชน

ด้านหลักความคุ้มค่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน ควรกำกับและติดตามการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ควรมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าควรจัดจำนวนครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียน ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพื่อจะได้ดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ควรจัดหาที่จัดเก็บให้ห่างจากสถานที่ที่นักเรียนใช้ในการจัดกิจกรรม ควรใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสมเป็นไปตามท้องตลาด